

אוסף סיפורים "שמז"

מתוך "ליקוטי שמדאל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

אמונת חכמים III (הרב משה ישראלי שליט"א)

סמוך מאוד למקום מגוריי, מתגוררת בחורה יתומה עם משפחתה. בשעה טובה התארסה עם בחור מצוין והחתונה נקבעה באמצע הקיץ של שנת תשע"ח.

בוקר אחד – קצת פחות משלושה שבועות לפני החתונה – התעוררה הכלה עם כאבי ראש חזקים. בנוסף היה ניכר על פניה עיוות קל. "זה רק לחץ", הרגיעו אותה. "עוד מעט זה יעבור!" שעות הבוקר חלפו. הבעיה לא רק שלא חלפה, אלא החריפה! בנוסף החלה לאבד תחושה בחלק מהפנים, והעיוות העמיק עוד יותר. בהתייעצות עם רופא הוחלט להבהיל אותה לחדר-מיון. הבדיקות החלו ואיתם – ההחמרה במצב. כאבים החלו להופיע גם ביד וגם ברגל. והפנים? חצי משותקות... בדיקה רודפת בדיקה ולא מגלים כלום. מאחר שהרופאים עודכנו על תאריך החתונה המתקרב הוחלט לעשות לה בדיקת אמ.אר.איי. בדרך כלל לוקח חודשים לקבל תור, אבל הכל נדחה עבור המקרה החדש הזה. סבר פניו של הרופא שדיווח על התוצאות, היו חמורות. גוש מציק נתקע בגרונו של קרוב המשפחה שישב מולו, אבל הגוש שהרופא דיבר עליו היה הרבה יותר חמור: הבדיקה מצביעה על גוש שחור שלוחץ על המוח וגורם לשיתוק המתפשט. החלטה סופית תתקבל בידי המומחים, אבל כבר בפענוח ראשוני היו סבורים הטכנאים והרופאים שמוטל בפניהם מקרה של ניתוח ראש דחוף.

"דבר ראשון, לפני כל החלטה, נפנה לרב", הודיעה המשפחה לרופאים. "לא נקבל כל החלטה בלעדיו!" הם יצאו מחדר הרופא, והתקשרו למחותנים – הורי החתן. בתום שתיים וחצי מילות נימוסין דיווחו על המצב לאשורו. בהגינות מיוחדת הוסיפו, שלפני הכל הם מבהירים: זכות ההחלטה לגבי עתיד הקשר מונח בידכם. כל החלטה שתקבלו בשיקול הדעת, תהיה מקובלת עלינו. אם זה אפילו לבטל את השידוך, ובוודאי אם זה רק לדחות את החתונה עד להחלמתה או עד להבהרת המצב לאשורו. במשפט עוצמתי זה הם כבר רכשו לעצמם זכויות כבירות של בין אדם לחברו!"

מה הצעד הבא מבחינתכם? התעניינו צד החתן, והתשובה הייתה: "אנחנו יורדים בדחיפות לבני ברק, למעונו של הגר"ח קנייבסקי שליט"א לשאול מה לעשות. "לא לדחות את החתונה!" הייתה הוראתו הנחרצת של ר' חיים. הם כמובן לא הסתירו דבר. סיפרו על הגוש השחור שלוחץ על מערכת העצבים, על הכאבים והשיתוק שמתפשט, ועל המלצת הרופאים. אדהכי והכי כבר ניצבו כשבוע וחצי לפני החתונה. הפעם היה זה תורם של משפחת החתן לפקוד את מעונו של ר' חיים. מה עושים? והוא בשלו: "לא לדחות את החתונה!" אז מה כן לעשות? הוסיפו ושאלו. המצב שלה מחריף והיא כבר משותקת בחצי הגוף?! שתגידי את תפילת יקום פורקן?! באה התשובה. "אבל היא כמעט ולא מסוגלת לדבר. נותנים לה חומרי הרדמה והיא ישנה כמעט 20 שעות ביממה – ...! שתגידי את זה מתי שתתעורר "והחתן? גם הוא צריך לעשות משהו? "שיגידי את פרק במה מדליקין – שילמד הלכות של דליקות" בני משפחת החתן הבינו ש'רב חיים' רוצה לעודדם, וכדי לגרום להם לחייך הוא מתנסח בדרך-צחות כדרכו בקודש... אבל הם שאלו: "מילא שהכלה תגידי

'יקום פורקן', זו הרי תפילה: "חינא וחיסדא ורחמי וחיי אריכי" וכו', אבל במה מדליקים? מה זה שייך? – זה שום דבר. זה רק דלקת [דליקות=דלקות] אל תדאגו, החתונה תהיה בזמן".

לא האמנו למראה עינינו, כאשר יום לפני החתונה נראתה הכלה צועדת ברחובות השכונה כאחד האדם לתפילת יום כיפור קטן בערב ראש חודש. למרות התוצאות האימות של האמ.אר.איי. היא לא נותחה. המתינו להתממשות ה"אבחון" של ר' 'חיים', עד שהדלקת הוויראלית נעלמה והכלה חזרה להיות כמות שהייתה! נכון. בחתונתה אמנם הייתה מעט חלשה ולא פיזזה כאחת הכלות, אבל השמחה כמובן שהייתה פי אלף מאשר בחתונה רגילה.

ברור שהתרחש כאן דבר מפליא ביותר, אבל כדי שזה יתרחש צריכים להיות ראויים לכך. עינינו ראו באיזו גישה מדהימה של בין אדם לחברו נהגו שתי המשפחות זו בזו – גם בהיותן בתקופת לחץ הכי נוראית בחיים – ומי יודע אם לא זה שעמד להן!

"כִּבְדוּ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ עַל הָאָדָמָה..." (כ, יב) [ע"פ דרשון]

קול עבר בעיירה: "על כל היהודים להתייצב בשעה 5,00: בבוקר בכיכר העיר המרכזית, מצוידיים במזוודה אחת בת 10 ק"ג בלבד. אתם עוברים למחנה עבודה", אמרו להם הגרמנים.

חלקם כבר שמעו אי אלו שמועות על הרג והשמדה, לא האמינו לדברי הנאצים וידעו כי הם יובלו גם כן להשמדה, אך רובם האמינו לצוררים, והחלו לארוז כמה שיותר חפצים יקרי ערך והכרחיים לחיים. היו שתפרו כסף בכיסים, הכניסו זהב לעקבים, או בלעו יהלומים על מנת להקיאם בדרך. הם לבשו בגד על בגד כדי להציל כמה שיותר חפצים מהבית, או כדי להתגונן מפני הקור פן יבוא, כי מי יודע, אולי יגלו אותם לסיביר" ... אבא שלי", סיפר אחד הניצולים היחידים מאותה עיירה", לא התנהג כמו כולם. הוא לא ארז בגדים ולא החביא כסף וזהב, הוא קרא לי וביקש ממני שאגהץ לו את החולצה. הבטתי בו בעיניים רחמניות ואמרתי לעצמי 'הוא כנראה לא מבין לאן פנינו מועדות', "אבא", זעקתי אליו, "לשם מה אתה זקוק לחולצה מגוהצת? אנחנו הולכים להיהרג, או במקרה הטוב לעבוד בכפיה עבודות פרך"!!! "בכל אופן", אמר לי אבא, "גהץ לי בבקשה את החולצה". "כשסיימתי ביקש ממני אבא שאצחצח לו את הנעליים, ותמהתי עוד יותר, "אבא! לא חבל על הזמן?! עוד מעט עלינו כבר להתייצב בכיכר, ולא ארזנו כלום!" אבא לא התייחס להערותיי, לבש את החולצה, ענב את עניבתו והמשיך להסתדר כאילו הוא הולך לחתונה.

כשסיימתי לעשות את כל בקשותיו של אבא, הוא שם לב לתמיהתי והסביר לי: "ראה בני! האנשים שלוקחים איתם כסף, זהב ויהלומים, אינם יודעים שהגרמנים ימ"ש לא ישאירו אצלם כלום, הכל הם יבזזו להם או לפני המוות או אחרי המוות, אני, לעומת זאת,

נתתי לך כעת מתנה יקרה שתציל את חיך, נאמר בתורה", המשיך אבא; כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכּוֹן יָמֶיךָ, בזכות הכיבוד אב שעשית ברגעים יקרים אלו, בעזרת ה' ינצלו חיך".

עומד אני כעת לפניכם בחתונת נכדי", סיים הניצול את סיפורו, "חי וקיים. כמעט יחיד מכל העיירה שלי, ובטוחני שזכות זו של כיבוד אב בשעה גורלית כל כך, היא זו שעמדה לי בשעות המלחמה הקשות, כברכתו של אבי זכרונו לברכה".

לא תחמוד II (הסופר ר' יעקב לוי נ"י, ברכת דוד).

האחים שוקי וצביקי גרינפלד גדלו בשכונה ממוצעת בעיר חולון המשמימה, וכבר בשחר נעוריהם חלמו על מיליוני דולרים שירוויחו בארה"ב. אביהם, יהודי דתי, איש פשוט וישר-דרך, ניסה לשכנע את בניו להישאר כאן, אך לאחר השירות הצבאי החליטו האחים גרינפלד לעשות את דרכם לארץ הביזנס ונחתו בניו יורק כדי להוכיח לאבא שלהם שהם מסוגלים להצליח כאן ובגדול.

שני האחים נמוכי הקומה ומקורזלי השיער, כבר מכיתה ו' שמטו את שמירת המצוות מדרס לגלגלי "המהפכה הציונית". אביהם היה חלש מול עוצמת השניים, שיותר נהנו מצפייה באירוע ספורט מאשר תפילת מנחה בבית-הכנסת השכונתי. אמריקה לא גלגלה שטיחים לכבודם והם נאלצו לנדוד כדי לאסוף את פת-לחמם. פה ושם העבירו דירות מרובע לרובע, שטפו כלים במסעדות וכל מלאכה בזויה שדולר בצידה – הפיחה בהם רוח חיים. אבא ואימא גרינפלד בחולון התפללו עליהם מעומק ליבם, והשנים חלפו. הבנים היו מתקשרים מעת לעת. דיבור לקוני, קצר, "מרגישים טוב, מרוויחים טוב", עד לחג הבא. כך חלפו להן חמש שנות געגוע.

משפחת גרינפלד מחולון הייתה רצוצה מגעגועים. האימא גרינפלד החולנית התחננה לבעלה: "סע לארה"ב, תקנה להם כמה מתנות ותראה מה שלומם מקרוב. יש לי כבר הסתיידות עורקים מהניתוק הזה..." מאז שהגיע ארצה אחרי זוועות השואה, לא יצא מר גרינפלד מהארץ. מה יש לו לחפש בארץ טומאת העמים? כאן נחלת אבותינו, אך נוות-ביתו לא הייתה רגועה, ומה לא עושים בשביל שלום - בית אמיתי.

היה זה יום שמש ניו-יורקי כשמר גרינפלד הקשיש שירך רגליים לכיוון אחד מרחובות ליבה של העיר. השעון אותת – תפילת מנחה. הוא הבחין בפינת הרחוב בבית-כנסת קטן, "שערי רחמים" שמו, ונכנס פנימה. החזן היה בדיוק ב"אשרי". היו שם המון פרצופים ישראלים והאבא הקשיש היה בטוח שהם יסייעו לו לאתר את בניו. אחרי "עלינו לשבח" הוא פנה למתפלל צעיר ושאל אותו: "אתה במקרה מכיר את האחים שוקי וצביקי גרינפלד?". הלה חיך במאור פנים: "בוודאי! הם חברים טובים שלי".

השניים צעדו יחדיו לכיוון דירתו של בנו הבכור שוקי גרינפלד. החוויה הייתה קשה. את הדלת פתחה, לא פחות ולא יותר, אישה צעירה, שהייתה עטויה שרשרת כסף ועליה...

צלב. גם פניה העידו עליה שאיננה בת ברית. בנו היה יושב על הכורסא בווה מול המרקע. "זו... אשתך?" – שאל גרינפלד את בנו הבכור. הלה החוויר כסיד והשיב: "כן, אבא". האבא סבב על עקביו ונפנה לביתו של צביקי, בנו השני. גם כאן חזרה הסצנה במדויק ממש. צביקי אף הוא נשא גויה. גרינפלד לא המתין לשובו מן העבודה ואמר לגברתו: "מסרי לו שאבא בא לבקר". הוא עלה אחרי 24 שעות על המטוס הראשון לישראל, כאוב ומיוסר כשהוא ממלמל: "אני אב שכול, אני אב שכול..."

האחים שוקי וצביקי גרינפלד נועדו זה עם זה בחצות הלילה. שניהם היו נסערים. הם הקפידו לא לספר בבית על ה"נישואין" הללו. אבל סוף דבר הכל נשמע... אבא שלהם בכבודו ובעצמו גילה זאת... ידידם של האחים גרינפלד מבית - הכנסת השכונתי ביקש מהם להיפגש עם רבו, הרב שמריה גרוס. "תתייעצו עם הרב." – אמר – הוא יעזור לכם לצאת מהפלונטר המביך". הרב גרוס היה איש צעיר, נמרץ וחד-לשון: "אין פשרות, מתוקים שלי! לנטוש את הזוגיות! זה איסור חמור. כל דקה זו עבירה." – נזף בהם. האחים גרינפלד רעדו כמו לולבים ברוח. הם התרגלו לעבירה... שוקי היה הנועז הראשון. יומיים אחר כך הוא ארז מזוודה, נטש את הנוכרייה, נשק לאחיו ונסע ארצה. נקיפות מצפון אחזו בו, הוא נכנס לישיבה, עשה תשובה שלימה, וחצי שנה אחר כך נישא למרב, בעלת תשובה מבית טוב... מר גרינפלד היה מאושר. לפחות בן אחד ניצל. התפילות מועילות.

לצביקי היה קשה עוד יותר. הוא היה קשור בעבודות של עבירה... הקרבה לרב גרוס נתנה לו תקווה, עידוד, חיזוק, אבל עדיין לא הייתה בו העוצמה לקום וללכת. הוא היה יותר מדי קשור, אחוז, בחבלי הקסם של מי שמצוי בעבירה... אחרי שנה הוא פשוט אזר אומץ, עלה למטוס והגיע ארצה. אחיו חיכה לו בשדה התעופה והביא אותו הביתה. ההורים גרינפלד בכו לילה ארוך. הבן חזר... בכולל בחולון יכולתם להבחין באחים גרינפלד שוקדים על תלמודם. שוקי כבר הקים משפחה, אבל צביקי, שכבר נראה חרדי לכל דבר, לא היה מסוגל להשתדך. כוחות טמירים משכו אותו בחזרה לאמריקה, לאישה שאסורה לו על פי ההלכה.

הוא הלך לשידוך ראשון - כישלון, גם השני, השלישי והרביעי היו כישלון. ליבו, משום-מה, היה במערב... ארבע שנות לימוד חלפו עליו, הקפיד על קלה כבחמורה, אבל שידוך לא רואים באופק. כישלון אחרי כישלון. ראש הכולל, שניסה להיכנס לליבו, שמע אותו לוחש: "כבוד הרב, אינני מסוגל להינשא לאף אישה... לבי קרוע"... חלפו עוד שנה של ייסורים, עד שראש הכולל פנה את צביקי ואמר: "ידידי, יש לי שידוך מעניין עבורך, גורת שלומדת בירושלים. תנסה, כבר מזמן לא ניסית להשתדך". צביקי גרינפלד המתין בלובי המלון לגיורת. הוא התיישב על כורסא עמוקה, עיין ב"מסילת ישרים" ולגם מיץ אשכוליות.

בשעה שש וחצי נכנסה המיועדת, לבושה בצניעות מסוגפת ואיננה מישירה מבט". אני צבי". "אני שרה-מלכה". הקול היה מוכר לו מאוד, גם תווי הפנים. מסובב כל הסיבות העמיד לפניו את האישה האסורה לו מארה"ב, כאן בארץ, בהיתר! קתרין הנוצרייה עכשיו

היא שרה-מלכה... זו לא הייתה פגישה. אלו היו מפלים של בכי, של הודיה לקב"ה, של התעלות באמונה ובהשגחה פרטית. דמעות של גשם ירושלמי ליוו את צביקה ושרה-מלכה בדרכם לחופה... "הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל." – רעד קולו של צביקה. היו גם מי ששמעו גם את ניו-יורק עונה": מקודשת! מקודשת!".

צביקה ראה מכל המעשה כיצד הקב"ה עיכב את שידוכו בכוונה, וכיצד הקב"ה גוזר על האדם שיקבל דבר-מה, אך על האדם להחליט אם לקבל זאת באיסור או בהיתר, כי אם זה שלך – אל תיקח זאת באיסור! זה יבוא בהיתר...אכן כך צריכה להיות אמונתו של האדם, שהקב"ה נותן לאדם את מה שראוי לו, ואם זה לא שלך ואתה חושק בכך, הנך עובר על איסור, כפי שכותב הרמב"ם: "כל החומד כליו או ביתו של חברו או כל דבר שיוכל לקנות ממנו, ושיגר אליו שלוחים והפציר בו עד שרכשו, אף על פי ששילם עבורו כסף רב, הרי זה עובר בלא תעשה, שנאמר 'לא תחמוד'. 'על כן אל תתאוה למה שלא נותן לך הקב"ה". מכאן ישכיל כל בר-דעת ללמוד ולהבין: "לא תחמוד" – אל תתאוה למה ש... לא נתן לך הקב"ה, כי זה לא שלך! ומנגד, תשמח בכל מה ש... נותן לך הקב"ה!

לחם מן השמים (טז, ד) [מתוך 'איש לרעהו']

בפרנסת האברכים בדורנו ניכרת במיוחד ההשגחה הפרטית על כל צעד ושעל, ורואים בחוש עד כמה לחמם הוא בבחינת 'לחם מן השמים' * * * .

מספר יהודי יקר: בשבוע שעבר השתתפתי בבר-מצוה, לפני שיצאתי לביתי הבחנתי ביהודי שגר באזור שלי. שאלתי אם הוא צריך להגיע הביתה, והשיב שאם בין כה וכה אני נוסע לכיוון הוא יצטרף - אך אין בדעתי להטריח במיוחד. כאשר הגענו ליעד - ביתו - אמר: "אני מאוד רוצה לשלם לך על הנסיעה אבל אין עלי כסף, האם אני יכול לשלם בסיפור?...". עניתי לו, שלא הייתי מעלה בדעתי לקבל כל תשלום עבור נסיעה שבין כה וכה אני עושה, ואף אם הייתי יוצא מדרכי עבורו משמעותית, אך אם הוא רוצה לשלם ב'תשלום רוחני', הרי שזה דבר ששווה יותר מהכל!".

וכך הוא סיפר: "אני לומד בישיבת 'מיר'. אין לי מקום קבוע בביהמ"ד, אבל אני יושב עם חברותא במקום של מישהו אחר כבר כמה שנים... מדי תחילת זמן הוא מגיע, עושה 'מחאה', יושב במקומו למשך יום - יומיים ואחר כך בהיעדרותו הממושכת אני משתמש במקום [לא נרחיב פה בכל סדרי המקומות של 'מיר', אשר נוצרו עקב הצפיפות הרבה המאפינת את המקום. אך 'חזקה' ו'מחאה' על מקום הינם מושגים ידועים ומקובלים בישיבת מיר המעטירה].

פעם אחת, בתחילת זמן, הגיע בעל - המקום וכדרכו עשה 'מחאה'. כבר הייתי רגיל לכך, אלא שהפעם הוא הגיע עם חברותא, וגם כעבור יומיים המשיך לפקוד את המקום... החברותא שלי חשב שאולי כדאי להגיד לו שיחפש מקום אחר, או שילמד עם החברותא שלו באותו מקום שהוא לומד בכל זמן בבית מדרש אחר, הרי אנו רגילים כבר לשבת כאן כמה שנים, נוח לנו כאן והתרגלנו גם לדבר בלימוד עם האברכים החשובים שיושבים מסביבנו, ובכלל, 'אין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ'... אך אני אמרתי לו: "מוותור לא מפסידים". הוספתי ואמרתי לו את אמרתו המפורסמת של ראש ישיבת מיר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל בעניין "ששה מתכסים בטלית אחת", הייתכן?! אלא, שאם כל אחד דואג שהשני יהיה מכוסה, אפילו לששה יש מקום תחת טלית אחת. 'אומר ועושה', הצטופפנו

בספסל ומדי פעם מצאנו פתרונות זמניים. לחברותא שלי עדיין היה קשה לקבל את הדבר. "מה זאת אומרת? מילא שהוא מגיע לעשות 'מחאה', אבל להתיישב במקום? בקביעות? ועוד עם חברותא..." בתוככי לבי ידעתי, שלמרות שהפעם זה נראה שונה, מסתבר שבעל-המקום יפנה אותו בקרוב ולכן חבל לפתח קפידות ומריבות. אדהכי והכי התיידדתי עם החברותא של בעל-המקום וסיפרתי לו שבתאריך פלוני אני מחתן בן. הוא התלהב: גם אחותי מתחתנת באותו יום! ואז שאלתי אותו: "שמא אתה מכיר מישהו שיכול לעזור בהוצאות המרובות, ? כבר חיתנתי כמה וכמה ילדים". "תראה", השיב האיש. "לי עצמי אין. אבל האבא של המחותן שלנו, הוא עשיר גדול מארה"ב. הרי מדובר בחתונה שמתקיימת באותו יום של חתונת נכדו, זה דבר שמעורר רגשות, אז אולי נמצא מסילות לליבו..."

אני כבר דמיינתי מתנה לחתונה של כמה מאות דולרים, לכל הפחות. ניסיתי לשדלו לדבר עם הורי מחותנם, ואף אני כבר בניתי 'תילי תילים' של דמיונות, שהרי יש לי קרוב משפחה שגר באותה מדינה שגר העשיר, ואולי דרכו אוכל לפנות...תכל'ס - הערוץ הוזנח מצד החברותא וגם דרך קרוב משפחתי לא נעשה דבר, וממילא שום מתנה לא הגיעה... באמצע ימי השבע-ברכות אני בודק את חשבון הבנק שלי. לתדהמתי אני מגלה שם העברה בנקאית של מטבע חוץ לזכותי על סך 5,000 דולר! ההעברה בוצעה ע"י קרן כלשהי שלא הכרתי, ומעולם גם לא ביקשתי ממנה תרומה.

יצאתי למסע בירורים שהביא אותי לגילוי המדהים הבא: בחתונת בני שהה משפיע ירושלמי שאני מקורב אליו. דקות לפני החופה מקבל הגבאי של המשפיע שיחת טלפון בהולה. יהודי מחו"ל שנמצא עכשיו בחתונת נכדו [זהו אותו עשיר שחשבתי לבקש ממנו עזרה], חייב להתייעץ עם המשפיע בנוגע לעניין דחוף. מה היה נושא ההתייעצות אין לי מושג, אך כיצד הסתיימה השיחה יש לי מושג... העשיר אמר למשפיע שברצונו לתרום משהו לזכות חתונת הנכד, והוא שואל למי לתרום. השיב לו המשפיע, שלא עולה כרגע בדעתו למי אפשר לתרום, מלבד העובדה שהוא שווה כעת בחתונת בנו של יהודי [אני הקטן...] שנצרך, ובנש"ק, ואולי הוא ראוי לקבל את התרומה. מיד הורה העשיר לקרן להעביר לחשבון שלי 5,000 דולר בלא שאני אפילו ידעתי מכך... בחכמה שלאחר מעשה חשבתי לעצמי: מה בעצם קרה פה? באופן טבעי, החברותא של בעל-המקום אמור להיות הצינור של הכסף. הרי הוא סיפר לי על הגביר, ואני דיברתי אתו, והלה התרשם שיש סיכוי שהעשיר יתרום לחתונה שמתקיימת באותו ערב של חתונת נכדו. אך מה היה קורה אז, אם הכסף היה עובר דרך אותו יהודי? - הייתי 'טופח לעצמי על השכם' ואומר: 'בזכות זה שנמנעתי ממחלוקת, הרווחתי. שהרי ברור שאם לא הייתי מקשיב לחברותא שלי, ומתרעם על בעל-המקום והחברותא שלו, לא הייתה נוצרת ביננו השיחה שהניבה לי את המתנה'. אבל מה הקב"ה רצה ללמד אותי? - לקבל את מה שמגיע לך תקבל גם בלי שתוותר... ולהימנע ממחלוקת? את זה צריך לעשות גם בלי רווחים...

'רפאנו ונוושע' (מפי הרה"ג רבי גואל אלקריף)

בנתניה הקים יהודי בשם ר' חיים שפירא ארגון הנקרא: 'רפאנו ונוושע', מטרתו של הארגון לעזור לחולים ובני משפחותיהם ביעוץ, בתמיכה, באספקת מזון ובארגון שבתות בבתי הרפואה, והכל בצנעה ולשם שמים בענווה. ר' חיים נותן את ההרגשה שעושים חסד עמו ולא להיפך.

ר' חיים נשאל: איך הקמת את הארגון? סיפר שלפני 20 שנה הוא למד בכולל במשך היום, בלילה היה מתפרנס מבדחנות. הופיע בחתונות ואמר חרוזים דברי שבח על משפחות החתן והכלה. יום אחד, בתו התינוקת בת עשרה חודשים חלתה. חיידק אלים המכונה 'החיידק הטורף' פלש לתוך גופה. המערכות בגופה החלו לקרוס, והפרופסור שטיפל בה אמר לר' חיים שהמצב קשה ביותר. היא אמנם מטופלת באנטיביוטיקה אך מכיון שהמערכות בגופה החלו לקרוס כנראה שהאנטיביוטיקה לא פועלת. החיידק פגע לה בריאות ובכליות, וברגע שהוא יפגע בכבד – תוך 24 שעות היא תמות, תתכונן להיפרד מהבת... וכל זה קרה בעיצומה בערב השבת.

בשעה 02:00 בלילה. ר' חיים ישב ליד מיטת בתו וקרא תהילים, העייפות הכריעה אותו והוא נרדם. ובחלומו רואה את רבי דוד אבוחצירא הולך יחד עם אביו רבי מאיר זיע"א. פונה אליו רבי דוד ושואל אותו: מדוע פניך נפולות? ר' חיים שהיה מקורב לגאון הצדיק רבי דוד אבוחצירא וכן לאביו הגאון הצדיק רבי מאיר זצוק"ל להבדיל בין חיים לחיים – ענה לרבי דוד: מדוע פני נפולות? יראה הרב היכן אני נמצא – בבית הרפואה, בתי גוססת. רבי דוד אבוחצירא מביט בו במבט שכל כולו אהבת ישראל ואומר לו: יודע אתה ששבת היום, 'שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא' תקבל על עצמך קבלה טובה, תקבל עליך לעזור ליהודים והקב"ה יעזור לך...

ר' חיים מתעורר מהחלום נפעם ומכריז: ריבונו של עולם אני מקבל על עצמי שאם אתה מחזיר לי את הילדה שלי אני בעזרת השם מקים ארגון שיטפל וידאג לחולים ולבני משפחותיהם.

למחרת בבוקר מגיע הפרופסור כולו נסער ואומר לר' חיים: הגעתי בגללך, האחיות אמרו לי שבשעה 02:00 בלילה כל המערכות בגופה של בתך החלו להתייבב. אמרתי לאחיות ולרופאים במחלקה שזה לא יתכן, האנטיביוטיקה לא עזרה, האיברים קרסו, זה פשוט נס רפואי! מדהים לראות אותה חוזרת לתפקוד מלא זו ממש תחיית המתים! הפרופסור: אמר דע לך שאני אפיקורס אמיתי, אני בוגר קיבוץ בית השיטה, אנו נמצאים ימים ספורים לפני יום הכיפורים, מעולם לא צמתי ביום הכיפורים עכשיו אני רואה שיש א-לוקים בשמים, אני לא יודע מה בדיוק עושות התפילות שלך או איזה קבלה שקיבלת הם נתנו לכתך חיים. אני מבקש ממך שתגידי לי מתי מתחיל הצום ומתי מסתיים הצום.. רבי חיים מספר: אמרתי לפרופסור את זמני כניסת יום הכיפורים ויציאתו.

אותו פרופסור צם באותו יום כיפור, הארגון הזה קיים כבר 20 שנה והפרופסור כל ערב יום כיפור מתקשר ומתעדכן לגבי תחילת הצום וסיומו. אותו פרופסור צם בכל יום כיפור, כבר 20 שנה שהוא מתמיד בכך. אומר רבי חיים, אם הייתם שואלים אותי לפני 20 שנה מה תעשה בחייך? באיזה תחום תתעסק? לא הייתי חולם שאני אזכה להקים ארגון של חסד שיטפל ויעזור לחולים ובני משפחתם שאני אדאג להם להסעות למזון ארגון שבתות וכל צרכם, אני מטבעי אדם צנוע שלא יודע אפילו איך אוספים כסף ובס"ד התברר

לי שיש לי תפקיד אחר בעולם. רואים אנו מסיפור נפלא זה מה הכוח של קבלה שיהודי מקבל על עצמו ומחולל שינוי דרסטי בחייו. בנשמתו של כל יהודי יש כוח רוחני חזק שהוא ללא גבולות כל יהודי יכול להגיע לפסגות גבוהות ולחולל שינוי המביא למהפך בחייו.

שלוש העצות המסתוריות של הרב מברדיצ'וב ועל ה'מחיר' הכבד ששילם עליהם המלמד (רחל יפה)

במשך שנים עשרה שנים לא ראה המלמד את אשתו ואת ילדיו. העוני והמצוקה בהם היה שרוי גרמו לו להרחיק נדוד מביתו, מן הפונדק הקטן ששכר הדירה בו לא שולם זה זמן רב, וללכת להרוויח את לחמו בעיירה מרוחקת, שם לימד ילדים קטנים את אותיות האל"ף-בי"ת. במשך השנים הוא חסך סכום נאה למדי, תשע מאות רובלים, וכשפירות עמלות בידו הוא החליט סוף סוף לשוב הביתה, לשלם את חובו לפריץ, להשיא את בנותיו ולבלות את שארית ימיו יחד עם אשתו הטובה.

מכיוון שחסיד היה, בטרם יצא למסעו הביתה הלך לברדיצ'וב והתפלל בבית הכנסת של רבי לוי יצחק, הרבי החסידי המפורסם. לשמחתו, אחרי התפילה ניגש אליו הרב והזמין אותו לסעוד אצלו בטרם יצא אל המסע. במשך הארוחה כולה חשב המלמד על הדרך הביתה, והחליט לבקש את ברכת רבו.

"אם תרצה" נענה לפתע רבי לוי יצחק ואמר, "אתן לך שלוש עצות." לבו של המלמד רחב מהתרגשות. "אבל" הוסיף הרבי, "עליך לשלם לי בכסף מלא עבור כל אחת מהן. עבור הראשונה עליך להעניק לי שלוש מאות רובלים."

המלמד הביט על רבו בעיניים משתוממות. הוא בקושי האמין למשמע אוזניו. שלוש מאות רובלים?! אך הוא מיהר להוציא את הכסף מן הנרתיק. האם לא כך נאמר "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף?"

"כאשר אדם נמצא בפרשת דרכים" אמר הרבי, "עליו לפנות לימין, כמו שנאמר "כל פניותיך יהיו לימין". כעת, עבור העצה השנייה עליך לשלם שלוש מאות רובל נוספים."

המלמד קפא על מושבו כשלבו פועם בפראות. האם עבור עצה פשוטה זו הוא שילם שלוש מאות רובל? ועוד עליו להוסיף סכום זהה עבור עצה נוספת? ומה יהיה על אשתו? על בנותיו שהגיעו לפרקן? על החוב לפריץ? על שנות עמלו? אך הרבי אמר והמלמד לא יכל לסרב. הוא מנה את המעות, הניח שלוש מאות רובלים נוספים על השולחן והמתין.

"בעל זקן ואישה צעירה הם מוות למחצה" אמר הרבי את עצתו השנייה. "עבור העצה השלישית תצטרך להעניק לי סכום זהה."

המלמד ישב משותק למשך דקות ארוכות, קרוע בין שתי אפשרויות בלתי אפשריות. ואז, באצבעות רועדות, פתח את תיקו ובפעם השלישית רוקן את תוכנו על השולחן. הוא נמלא תחושה מוזרה של התעלות וזחיחות הדעת. הרי מורו ורבו אמר. הוא יציית לו, יהיה אשר יהיה.

"דע לך, בני, שעליך להאמין רק למה שאתה רואה במו עיניך. זוהי העצה האחרונה שאני נותן לך. עכשיו, לך לשלום, ויברך הא-ל את דרכך".

המום ומבולבל נדד המלמד ברחובות העיירה. אמונתו ברבי לא נתערערו אף לרגע. אך כיצד יוכל לשוב לביתו בידיים ריקות, עני אף יותר משהיה כשעזב? לא, לא, מוטב לחזור אל העיירה שם שימש כמלמד ולהתחיל לחסוך שוב. לכמה זמן? שתים עשרה שנים נוספות?

המלמד צעד כמסונוור ולא השגיח בנעשה סביבו. הוא לא הבחין באנשי העיר עד שקרבו אליו.

"איפה הם? הגנבים, לאן הלכו? פרס כספי גדול הובטח למי שימצא אותם! האם הם ברחו ימינה או שמאלה?"

המלמד היסס רק לרגע. "ימינה!" אמר בבטחה, בזכרו את דברי הרבי. כעבור כמה שעות היה המלמד בדרכו הביתה, צעדיו קלים כצעדי נער. בידיה היה צרור ובו 600 רובל, הפרס על תפיסת הגנבים. הוא היה כה נלהב לקראת השיבה הביתה שהיה יכול לצעוד כל הלילה. אבל החושך כבר ירד, הכביש היה שומם וגשם זלעפות ירד. המלמד עצר בפונדק הראשון בצד הדרך וביקש מבעל הפונדק הקשיש והחלוש להתאכסן שם בלילה. האיש הזקן עמד להרשות לו להיכנס, אלא שאז הופיעה לצדו אישה צעירה ולתדהמתו של בעלה, סירבה נחרצות.

"אין חדר פנוי!" אמרה לו נחרצות. "חפש לך מקום אחר ללון בו".

"בעל זקן ואישה צעירה", תהה המלמד לעצמו. הוא החליט לא להמשיך בדרכו, אלא התכונן להעביר את הלילה בפינה סמוכה לפונדק, במקום יבש מתחת לקימורי הגג.

מקץ שעות מספר נבהל המלמד למשמע גלגלי עגלה. הוא הציץ בעד הגשם היורד וראה שני אנשים יורדים מן הקרון ועומדים לרגע מול הפונדק כשהם מצביעים לאחד מן החלונות החשוכים. הם נקשו בדלת והוכנסו מיד. באור שבקע מפתח הדלת ראה המלמד שאחד מהם נושא כלי נשק קטלני.

המלמד לא היה אדם פזיז, אך האירועים המופלאים של השעות האחרונות נסכו אומץ בלבו. הוא החל לדפוק על חלון הפונדק. "הצילו!" צעק. "רוצחים! רוצחים הגיעו! אל תתנו להם לברוח!"

כל דרי הבית התעוררו בהמולה רבה. אורות נדלקו, אופנים הרעישו והרוצחים נמלטו מן המקום.

בבוקר שוב יצא המלמד לדרכו כשבכיסו 300 רובל נוספים מאתמול.

המשך הדרך הביתה לא הביא עמו הרפתקאות חדשות, ותוך כמה שבועות הוא שב לכפרו. הנה הנחל בו היה משתובב בימי ילדותו, הנה בית הכנסת העתיק על ראש הגבעה, הנה הרחוב הראשי, והכל כפי שהיה. מסביב לפינה ובמורד הרחוב היה ביתו שלו.

זכר המלמד את אזהרתו האחרונה של הרבי ולא פנה לביתו ולמשפחתו, אף שכל סיב בגופו ביקש לעשות זאת. חלף זאת, עמד בטל בפינות רחוב ובכניסות לחנויות כמין זר מוזר, ופטפט עם יהודי העיירה. מן הסתם הזקין הרבה בשנות גלותו, שכן איש מבני העיירה לא הכירו, אף שהוא עצמו הכיר את כולם או את הוריהם.

הוא שאל כבדרך אגב על בעל הפונדק שעזב את העיר לפני כשתיים-עשרה שנה. שאלותיו נענו תמיד במבטים קודרים ובמלמולים מדאיגים. אהה, כן, האיש האומלל נעלם ומשך שתיים עשרה שנה לא נודעו עקבותיו. ואשתו, ירחם השם, איזו משפחה מקסימה! כמה עצוב – היא סתה מדרך הישר ונפלה בידי יצר הרע.

המלמד הקשיב לדבריהם בחשש הולך וגובר, אך לבו הורגל בניסים והוא זכר את עצתו של הרבי, שאותה קנה במחיר כה גבוה: "אל תאמין לשום דבר עד שתראהו במו עיניך".

באותו לילה עמד המלמד מחוץ לביתו, בצלו של עץ אלון גדול. באור הירח החיוור ראה את דמותו של איש צעיר הולך לביתו ונוקש על החלון. פניו של אשתו הופיעו בחלון ונעלמו שוב. הדלת נפתחה בשקט. לאחר כמה שעות יצא הצעיר בגניבה כפי שנכנס. המלמד היה מפנה את גבו ועוזב את ביתו לתמיד, אילולא עכבהו זכר מילותיו של הרבי. במאמץ רב אילץ את עצמו להירגע והמתין.

בבוקר הבא נקש המלמד על דלת ביתו, לבוש בגדים יפים ונושא מתנות, אב השב למשפחתו. הכל היה כפי שחלם אלף פעמים. אשתו רצה לקראתו ופניו קורנים. "בעלי, בעלי!" ילדיו הרבים ויפי התואר גדלו ובגרו עד שכמעט לא הכירם, הקיפוהו, הציפוהו בדמעות ובנשיקות. בקרב כל זאת עמד המלמד בדממה ולבו נקרע בקרבו.

כשנשאר לבסוף לבדו עם אשתו, לא יכול עוד לרסן עצמו ואמר לה, "מה הטעם בכל זה? האם לא שמעתי את כל העיר מדברת? כן, וראיתי זאת במו עיניי..."

"עצור, אנא, עצור!" פניה היגעים של אשתו נמלאו צער. "אל תוסיף דבר! עזבת לפני כל כך הרבה שנים, האם שכחת הכל? האם שכחת את בננו הצעיר ביותר?"

ואז נוכח המלמד שבכל ההמולה לא הבחין בהיעדרו של בנו, שהיה ילד קטן כאשר עזב.

"כשלא יכולתי לשלם את שכר הדירה שלנו, לקח אותו הדוכס אליו בתור ערבות על חובנו", אמרה האישה. "במשך חודשים ושנים בכיתי והתחננתי. כמה סבלנו! אך שום דבר לא עזר. הוא נשאר מאז בבית הדוכס. אבל אלוקים היה טוב אלינו. הוא נער מקסים. כל לילה הוא מתגנב מן הארמון ובא הביתה, ואני לימדתי אותו חומש, ברכות. לא הרבה", כך השלימה דבריה בפשטות, "אבל תודה לא-ל, לפחות הוא יודע שהוא יהודי. עכשיו אתה מבין?"

המלמד הנהן בראשו בלי לומר מלה. הוא הבין.

הזורעים בדמעה ברינה יקצורו. בימים הבאים פדה המלמד את בנו והשיא את בנותיו. הוא בילה את שארית ימיו בלימודים לצד אשתו הטובה.

אך בטרם החל לסדר את חייו מחדש, ניסה המלמד לחלוק את הבנתו עם אשתו. לא זו בלבד שא-לוקים נתן לרבי את היכולת להרחיק ראות יותר משאר האדם, מעבר לזמן ולמקום, אף שדברים אלו נפלאים בפני עצמם. הדבר שהיה בעיני המלמד נפלא מכל, הייתה החוכמה שבה התבונן הרבי לתוך לבו שלו. אילו היה משלם פחות עבור עצת הרבי, מעולם לא היה שת לבו לדבריו במבחן האחרון והנורא הזה.

הדבר הגדול מכל – וכאן נענע המלמד בראשו בתדהמה ובענווה – היה כיצד נתן לו א-לוקים – לו, יהודי פשוט שכמותו – את הכוח לתת את הרובל האחרון שלו במצב שבו קל היה לו יותר להקריב את חייו.

תוספת שבת

סיפר הרה"ג אשר קובלסקי והובא ב'פניני פרשת השבוע' על כוחה של תוספת שבת, אשר ביכולתה לשדד את הטבע ולהלן הסיפור מפי בעלי המעשה:

לפני מספר שנים, הטלפון בגמ"ח 'תוספת שבת' צלצל. על הקו היתה גב' וייס. אישה שניכר בדיבור שלה, כי הצער מנת חלקה. אט-אט פתחה את ליבה וסיפרה, כי בימים אלה חלפו עשר שנים! לנישואיה. אולם לצערה הרב עדיין לא זכתה לפרי בטן. בקול שבור ומרוסק סיפרה על ההשתדלויות הרבות שעשו. לכמה רופאים מומחים בעלי שם הלכו, כמה סגולות קיימו, כמה התפללו והתחננו אצל שוכני עפר. הלכו לצדיקים גדולים וביקשו מהם ברכה. אך נראה, כי שערי שמיים ננעלו בעבורם.

בגמ"ח, כשמו כן הוא - 'תוספת שבת', הציעו לה: הקדימי את קבלת השבת. המוקדנית הקריאה את הציטוט מדברי רבינו האר"י הקדוש, כי הקדמת קבלת השבת, וחיזוק יהודים נוספים להקדים לקבל את השבת - זו סגולה בטוחה ומנוסה לזכות בילדים - זרע בירך ה' גב' וייס שמעה את הדברים. ההבטחות של המקובל הא-לוקי רבינו האריז"ל חדרו לליבה. היא החליטה לזכות את הרבים בעניין הקדמת קבלת השבת. בנוסף החליטה שהיא ובעלה יקדימו את הכנסת שבת המלכה.

היא קיבלה לביתה חומרי פרסום בעניין ועלוני חיזוק. במסירות ובהתנדבות עילאית החלה לפרסם את הדבר בכל מקום אפשרי. רבים זכו להצטרף למשפחת 'מקדימי קבלת השבת' הודות לפעילותה. היא המשיכה לפעול במלוא המרץ, עד שנאלצה להפסיק את פעילותה הברוכה. בסימן ובמזל טוב, גברת וייס ילדה בת. תינוקת חמודה וחיננית שנולדה לאחר למעלה מעשור של ציפייה ואכזבה. בחודש אלול ה'תשע"ג גברת וייס ובעלה הפכו להיות הורים כשהיא חובקת בזרועותיה תינוקת קטנה.

בשכונתה של הגב' וייס, מתגוררת משפחת זכריה. ערב אחד ביקשה שכנתה- הגב' זכריה, לבוא ולשוחח איתה. כשהגיעה לביתה פתחה את סגור ליבה "מה עשיתם? את חייבת לגלות לי!" - פרצה הגב' זכריה בבכי". איך נושעתם לאחר יותר מעשר שנות המתנה?". היא הוסיפה בקול מיוסר: "שתים-עשרה שנים שאני ממתנה, מצפה ומייחלת לפרי בטן". בעלי ואני עשינו את כל השתדלות אפשרית. 'הפכנו את העולם', ובכל זאת אנו עדיין ממתנים. איך אתם זכיתם? מה 'פתח לכם את הדלת'? - ביקשה לברר, כשדמעות יורדות על לחייה ... הגב' וייס האזינה לדברים. מי כמוה יכולה להזדהות עם הכאב. להבין עד כמה הוא קשה ומיהרה לחזק את שכנתה ולעודדה. "אבל אם את שואלת אותי מה עשינו, אספר לך הכול בגילוי לב".

"ובכן, התינוקת הזו היא לא שלי, היא של 'תוספת שבת'. לא זכיתי בה עד שאימצתי את 'תוספת שבת'. אם תשמעי לעצתי - הצטרפי אלי, לקבל על עצמך תוספת שבת, ולחזק אחרים בעניין זה. "! גב' זכריה לא היתה זקוקה לעידוד נוסף. היא החליטה מיד להצטרף. מאותה השבת, לא רק שהקדימו היא ובעלה לקבל את השבת בעצמה, אלא אף הם פעלו בכל הכוח להפצת בשורת הקדמת קבלת השבת, במלוא העוז והעוצמה ... וכך, לצד הגב' וייס גם גב' זכריה הצטרפה. מודעות ניתלו, עלונים חולקו, בני המשפחה התחזקו בעניין. הגב' זכריה פעלה במלוא המרץ למען המטרה העילאית. עד שנאלצה להפסיק גם היא במסיבות משמחות במיוחד. לאחר שלוש עשרה שנים של המתנה וציפייה, בחודש אייר ה'תשע"ה, זכו בני הזוג זכריה לחבוק בסימן טוב ובמזל טוב זוג תאומות, תינוקות קטנטנות ורכות, שהבכי שלהן - היה המנגינה המתוקה ביותר בעולם ...

בשכונה אחת, מסתובבות להן עכשיו שלוש ילדות קטנות. ילדות של 'תוספת שבת'. הבת של משפחת וייס, והתאומות של משפחת זכריה. הבת של וייס גדולה מהתאומות בכשנה וחצי, אולם יש משהו שמאחד את שלושתן: הדקות היקרות הללו, העוצמתיות ביותר בעולם, הדקות של 'תוספת שבת'. 'דקות נפלאות וקסומות, מרוממות ומענגות. בד בבד - דקות שפותחות שערים סגורים. שלוש בנות, כולן בדרך נס של הזכות 'תוספת שבת' ...

הרב אשר מספר, כי קיבל את הסיפור משתי המשפחות בעצמן אשר הן חוו את הנס העוצמתי וזכו להיות הורים. משפחה אחת לאחר אחת-עשרה שנים ואילו המשפחה השנייה לאחר שלוש-עשרה שנים. בזכות קבלת תוספת שבת. הסגולה עובדת, בדוקה

ומנוסה, פותחת שערים ומעניקה אושר. גם אתם יכולים לזכות בה! אם רק תחליטו להקדים ולקבל את פני שבת המלכה.